

políticament correctes

Ja al final de la seva vida, desenganyat, l'escriptor empordanès Josep Pla va comentar en un dels seus quaderns el sopor que li causaven la literatura i el pensament ben intencionats de la seva època: «La literatura d'Esquerres és terriblement avorrida i d'un tedi insondable; sempre diuen el mateix: frases fetes, tòpics, repeticions copiades i indescriptibles collonades. La persona habituada a llegir no ho pot resistir. Tot és hipotètic i en definitiva inventat i fals». Pla parlava dels autors d'esquerres, però avui dia sens dubte hauria utilitzat una expressió diferent, igualment moralitzant, encara que de més ampli abast: «correcció política». La correcció política no seria sinó una altra forma de puresa ideològica obstinada a tancar els debats abans tan sols d'haver-los obert. Com totes les ideologies agressives, busca crear primer una mentalitat social favorable als seus postulats per després procedir a dominar-la. Ho observem diàriament en tants i tants camps de la vida: en l'educació, per exemple, on s'ha imposat amb tota naturalitat la pseudociència de les intel·ligències múltiples, de l'acostament holístic a la lectoescriptura, del desdeny cap a l'excel·lència o els exàmens? O en l'àmbit del que ara s'anomena «autoajuda», on es barregen la sanació espiritual amb les constel·lacions familiars, la meditació zen amb la consulta del I Ching, l'estètica New Age d'un budisme minimal amb les múltiples versions del coaching. Tot això no és sinó soroll i més soroll, encara que es disfressi de silenci meditatiu. Potser, d'aquí a unes dècades, les generacions futures han de percebre la nostra particular versió de la «correcció política» com l'equivalent al hipisme de l'època dels nostres pares. O potser no. Però no deixa de causar sorpresa comprovar que la cultura general s'ha desplaçat de les danses renaixentistes i barroques a les síncopes d'un discjòquei, i que l'equivalent d'un Bach o un Mozart sigui avui un raper amb el seu enfilall de llocs comuns i les seves ínfules contestatàries. El moviment pendular de la Història es produeix en un lloc certament estrany.

El món modern neix amb la Il·lustració. Són els somnis d'una raó emancipadora, units al desenvolupament industrial de l'economia, els que van impulsar primer el Segle de les Llums i, més tard, els grans avenços socials que hem viscut. Va ser la raó la que va aconseguir trastocar els dogmes inamovibles, promoure la confiança en la ciència, reduir els privilegis estamentals, posar en marxa les democràcies representatives, difondre els valors de la llibertat i de la igualtat, desenvolupar l'Estat del Benestar, allargar l'esperança de vida i reduir la mortalitat infantil. Al centre mateix dels anhels de la raó liberal es troba la lluita contra la crueltat, contra el dolor inútil i evitable. L'ecologisme, amb la consegüent moralització dels espais naturals i el reconeixement del patiment dels animals forma part d'aquest procés que intenta mitigar el mal al món. Són causes nobles que suposen un dels grans èxits de l'espècie humana.

Però, al mateix temps, resulta interessant comprovar quines poden ser les seves conseqüències quan la raó perd la seva capacitat de contenció i comença a transformar-se en una caricatura de si mateixa. És el risc real de la correcció política, doctrinària i obtusa, agressiva i tòpica, pobra argumentalment i rígida –en última instància, totalitària–. Quan Pla es referia a la malaptesa de la literatura d'esquerres, a més d'apel·lar a l'escepticisme secular propi del conservadorisme, potser pensava en el perill mai ben calculat de la caricatura. Radicalitzar una idea, convertir-la en creença, no permetre que sigui analitzada empíricament ni sotmesa a examen, tot això condueix als monstres de la raó als quals la raó precisament hauria de combatre. I és d'aquesta deriva del que hem de protegir-nos, si volem preservar els èxits de la il·lustració. Tota fe, fins i tot la més pura, degenera si no se la limita i posa a prova sense parar. Pensem en la gravetat dels problemes que ens

afligeixen, en el to de les respostes que se'ls donen i en la necessitat mediàtica que tenen els nostres polítics de ser acceptats per l'opinió de les xarxes socials. La pregunta seria llavors la següent: quant hi ha d'irracionalitat en la presumpta racionalitat de la correcció política?

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/03/27/politicament-correctes/836884.html?utm_source=rss